

Notat

Til: Rektor

Kopi til: Dekanus Tore Haugen

Frå: Prodekanus Dag Kittang

Signatur:

Høyring - revisjon av ph.d. - forskrift

Eg er lei for at dette høyringssvaret kjem etter fristen, men kommentarane vart også lagt fram i møtet i Sentralt forskingsutval 28.09.11. På grunn av den knappe tida, vil eg i denne samanhengen berre trekke fram nokre få punkt basert på drøftingar i Forskingsutvalet 6.10.2011.

§5.1 Vilkår for opptak

Dei fleste av våre kandidatar er tilsette i stipendiatstillingar. I den samanheng vert det gjort ei grundig vurdering av kvalifikasjonar. Vurdering av kvalifikasjonskravet i samband med opptak, støttar seg derfor på dei vurderingane som er blitt gjort i samband med tilsettinga. På dette tidspunktet er derimot sjølve studieplanen med prosjektet og opplæringsdelen i ein svært førebuande fase, og det er derfor upraktisk at fakultetet vedtar ein studieplan som bør vere gjenstand for justeringar i alle fall dei første 6 månadene (prøvetida). Kandidatane som har stipend frå institusjonen bør derfor takast opp som ph.d. – kandidatar samtidig som dei vert tilsette ved fakultetet. Dette har ikkje minst praktiske grunnar (tilgang til FS, it'slearning m.m.). Godkjenning av studieplanen bør derimot skje seinare, men innanfor prøveperiodens utløp.

§5.2 Residensplikt

I vårt Ph.d.- informasjonshefte heiter det at alle ph.d. – kandidatar som har fakultetet som arbeidsgivar må opphalde seg heile perioden ved NTNU. Unntak frå dette blir berre gitt i heile spesielle tilfelle og berre i avgrensa periodar som ved utanlandsopphald. Dersom kandidaten ikkje er tilsett av fakultetet / NTNU gjeld minstekravet til residensplikt på minst eitt år.

Forskrifta si formulering om at residensplikta er minst eitt år, gir uklare signal. Her bør det presiserast at tilsette i stillingar ved NTNU har NTNU som arbeidsplass og dette må vere utgangspunktet for å avtale studieopplegget.

Postadresse

A. Getz vei 3
7491 Trondheim

Org.nr. 974 767 880

E-post:
inst.bp@ab.ntnu.no
<http://www.ntnu.no/byogreg>

Besøksadresse

A. Getz vei 3
7491 Trondheim

Telefon

+ 47 73 59 50 30

Telefaks

+ 47 73 59 50 18

Professor

Dag Kittang

Tlf: + 47 73595022

§5.5 Avtaleperiode

Her brukar ein omgrepa avtaleperiode og opptaksperiode utan at desse er nærare definerte.

§7.1 Oppnemning av vegleiarar

Det er sett absolutte krav til vegleiarar om at dei skal ha doktorgrad eller tilsvarande kompetanse og vere aktive forskarar. Omgrepet "Tilsvarande kompetanse" er i denne samanhengen litt uklart. Gjeld dette berre vitskapleg kompetanse eller kan praksisbasert kompetanse også vere relevant? Vi har mange tilsette i førstestillingar som ikkje har doktorgrad, men som har gitt betydelege bidrag til fagutviklinga ut frå deira praksisbaserte kompetanse. Men er desse kompetente til "vegleie ph.d. – kandidatar i samsvar med ph.d. – forskrifta?

§15.2 Omarbeiding av innlevert avhandling

Vi er i utgangspunktet positive at det blir gitt mulegheiter til mindre omarbeiding av avhandlinga før endeleg innstilling, men dette bør gjerast unntaksvis. Dersom komiteen gir vesentlege innspel til omarbeiding av avhandlinga, vil dette påverke komiteens uavhengige posisjon til å vurdere avhandlinga ved endeleg innlevering. Blir ein slik praksis vanleg, vil det også skape vanskar i forhold til finansiering av avslutningsløpet.

Notat

Til: Rektor v/Thor Bjørn Arlov

Kopi til:

Fra: Det medisinske fakultet

Revisjon av NTNUs ph.d.-forskrift - Høringsuttalelse fra DMF

§ 1 Forskriftens virkeområde

Lovene det vises til i 2. avsnitt bør kvalitetssjekkes med jurist. Mangler noen? Forskrift om ansettelsesvilkår er listet opp, mens Forskrift om stipendiaters pliktarbeid og ansettelsesforhold mangler i listen.

Særlig Studieforskriftens §§ om eksamen bør gjelde, slik det står i eksisterende ph.d.-forskrift:

"Følgende paragrafer i forskrift 7. desember 2005 nr. 1684 om studier ved NTNU, vedtatt av Styret, gjelder for doktorgradsutdanningen: § 2, § 10 – § 12, § 23 nr. 3, § 24 – § 30, § 32 – § 40, § 42 og § 44"

§ 5 Opptak

Andre avsnitt, kulepunkt 4: rette til *"Forslag på minst to veiledere"*.

Femte avsnitt Forslår teksten endret til *"Kandidaten skal være tatt opp innen tre måneder..."*

Begrunnelse: På denne måten blir tidskravet slik det står i Forskrift om stipendiaters pliktarbeid og ansettelsesforhold ved NTNU, § 6.

§ 5.2 Residensplikt

Setning 3, innskutt bisetning *"etter anbefaling fra hovedveileder og institutt"* foreslås tatt ut. Foreslår at den erstattes med ny setning 3: *"Uttalelse fra veileder og institutt skal vedlegges søknad om redusert residensplikt"*.

Begrunnelse: Veileders uttalelse kan med ny skrivemåte gis mindre vekt. Fritar også veileder for press til å akseptere/anbefale kandidatens ønske om redusert residensplikt.

§ 5.4 Opptaksvedtak

Postadresse Postboks 8905 7491 Trondheim	Org.nr. 974 767 880 E-post: dmf-post@medisin.ntnu.no http://www.ntnu.no	Besøksadresse Medisinsk teknisk forskningssenter, Olav Kyrres gt 9	Telefon +47 73 59 88 59 Telefaks +47 73 59 88 65	Saksbehandler May Karin Dyrendahl Tlf: +47 73 59 01 39
---	--	--	---	---

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandleren ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

Anbefaler at gammel forskrifts § 5.3, 1. og 2. avsnitt tas med i sin helhet som de to første avsnitt i ny § 5.4:

”Søknad om opptak skal stiles til fakultetet og sendes via instituttet. Instituttet vurderer søknaden, herunder om vilkårene for opptak er oppfylt og om prosjektet er gjennomførbart med tilgjengelige ressurser og innenfor normert studietid. Instituttet gir sin innstilling til fakultetet. Fakultetet selv er opptaksmyndighet. Behandling av søknaden bør ikke overstige 6 uker.

Dersom søkers prosjekt tilsier at det kan være aktuelt med tilknytning til flere fagmiljøer, skal fakultetet innhente uttalelse fra alle relevante fagmiljøer før opptak. ”

Begrunnelse: Tydeliggjøre søknadsprosessen for søkeren, bla. Søknad skal leveres, hvem som vurderer og hva som blir vurdert.

2. avsnitt: Endre til ...”minst **to** veiledere oppnevnes”

3. avsnitt: Anbefaler et fjerde kulepunkt, der det presiseres at opptak skal nektes om prosjektbeskrivelsen og eller plan for opplæringsdel ikke vurderes til å være av tilstrekkelig kvalitet.

Begrunnelse: En punktliste kan komme til å betraktes som uttømmende, dvs at det som ikke står der, kan ikke brukes som grunnlag for å nekte opptak. Derfor viktig å ha med et mer generelt punkt.

§ 5.5 Avtaleperiode

4. ledd, 1. setning: Anbefaler at ordet ”opptaksperiodens” erstattes med ”avtaleperiodens”.

§ 5.6 Avslutning før avtalt tid

1. ledd, 2. setning: Anbefaler at setningen endres til: ”Ved slik avslutning av ph.d.-utdanningen skal det fastsettes skriftlig hvordan **forhold** knyttet til eventuell **tilsetting**, finansiering, rettigheter til resultater m.v. skal ordnes”.

2. ledd: Her må det inn en setning om at finansieringskilden for stipendiatstilling må godkjenne bytte av prosjekt.

§ 6 Ph.d.-avtalen

1. ledd, 1. setning: Stryk parentes i ordet ”veiledere”.

3. ledd, siste ord: anbefaler å endre til ”ph.d.-avtalen”.

§ 7.1 Oppnevning av veiledere.

1. ledd, 2. setning: Anbefaler å endre til ”**Ph.d.-kandidaten skal ha minst to veiledere, der én oppnevnes som hovedveileder**” Anbefaler å endre 3. setning til ”**Veiledere skal være oppnevnt på opptakstidspunktet**”.

Begrunnelse: Det som ikke er gjort når opptak er innvilget, må ofte purres på. Forsinker de formaliserte avtalene.

§ 7.2 Veiledningens innhold

- 1.ledd, 1. setning: Anbefaler å bytte "**bør**" med "**skal**".
1.ledd, 2. setning: Ønsker å forlenge setningen med "**, og/eller gjennom midtveisevaluering**".

§ 8 Opplæringsdel

3. ledd: Ønsker å tilføye ny setning til slutt: "**Det bør tilrettelegges for at kandidatene kan ta kurs ved andre nasjonale og internasjonale institusjoner**".
4. ledd, 2. setning: Anbefaler å bytte "**bør**" med "**skal**", og ny 3. setning: "**Unntak kan innvilges dersom det er særlige faglige grunner til det**".
Begrunnelse: Styrke hjemmelen for å nekte kandidaten å ta med gamle kurs i opplæringsdelen.

§ 8-2 Kandidatens rettigheter ved permisjon

- 1.ledd, 1. setning: Anbefaler å bytte ordet "**foreldrepermisjon**" med "**lovfesta permisjoner**" (Dvs i tillegg til fødsels- og foreldrepermisjoner, også militærtjeneste, politiske verv, offentlige verv etc). Anbefaler at kildehenvisninger til Folketrygdloven og NAV-rundskriv sjekkes.

§ 9 Rapportering

- 1.ledd, 1. setning: Anbefaler at setningen omskrives til "**...skal ph.d.-kandidaten årlige levere skriftlige rapporter til fakultetet og/eller midtveisevalueres om fremdriften...**"
1. ledd, 2. setning: Anbefaler omskriving til fra "**årlig**" til "**årlig/midtveis**".
2.ledd, 1. setning: Anbefaler forlengelse av første setning med "**, årlig og/eller midtveis**".

Begrunnelse: DMF har kuttet ut årlig skjema-rapportering og erstattet med en større midtveisevaluering. Vi har erfart at skjema-rapportering ikke alltid forteller de faktiske forhold. I tillegg er skjemaopplysninger vanskelig å ta tak i på en kvalitativ måte. I tillegg til midtveisevaluering, kontrolleres også framdriften gjennom årlige medarbeidersamtaler.

§10.1 Krav til avhandlingen

5. ledd, 1. setning: Anbefaler ordene "**i fagmiljøet**" byttet med "**innenfor fagområdet**".
Begrunnelse: Unngå at det utvikles interne normer i mindre fagmiljø innenfor samme fagområde. Tydeliggjøre at det menes hva som er allment akseptert internasjonalt.
5. ledd, 2. setning: Ønsker ordet "**halvparten**" byttet ut med "**én**".
Begrunnelse: Dersom førsteforfatterskap på minst halvparten kreves, vil det kunne føre til at kandidatene unnlater å inkludere artikler i avhandlingen for å kunne tilfredstille dette. En kan godt tenke seg at kravet til selvstendig arbeid og kravet til omfang (2 ½ års forskningsarbeid) tilfredstilles med ett førsteforfatterskap og for eksempel to medforfatterskap.

§ 14, Oppnevning av bedømmelseskomité

- 1.ledd, 1. setning: Anbefaler å endre slutten av første setning fra "**...bedømme avhandlingen og disputasen**" til "**bedømme avhandlingen, prøveforelesning og disputas**"
3. ledd, punkt 2 i punktlisten: Anbefaler rettet til "**Minst to av medlemmene er uten tilknytning til institusjonen**".

§ 18 Offentliggjøring av avhandlingen

1.ledd: Anbefaler omskriving til: *"Når avhandlingen er funnet verdig til å forsvares, skal ph.d.-kandidaten levere trykket versjon av avhandlingen til fakultetet i godkjent format og i henhold til NTNUs bestemmelser. Antall eksemplarer som skal innleveres bestemmes av fakultetet."*

Begrunnelse: Her er det den endelige trykte versjonen det er snakk om, da blir det feil å henvise til § 13, 1 der det er innlevering for bedømming man snakker om.

§ 18.2 Offentliggjøring

1.ledd: Anbefaler at 2. setning i sin helhet strykes.

§19.1 Prøveforelesning

Anbefaler at det presiseres at prøveforelesningen er offentlig.

Notat

Til: Thor Bjørn Arlov

Kopi til:

Fra: Det humanistiske fakultet

Revisjon av NTNUs ph.d.-forskrift - høringsuttalelse fra Det humanistiske fakultet

Det humanistiske fakultet viser til notat av 15.09.2011 hvor NTNUs utkast til forskrift for graden ph.d. ble sendt ut på høring til fakultetene ved NTNU. Forskriften bygger på UHRs nye *Veiledende retningslinjer for graden philosophiae doctor (ph.d.)* som tidligere har vært ute til høring. Forslaget har vært drøftet i ph.d.-ledermøtet ved fakultetet der det også deltar representant for doktorgradsstipendiatene. Instituttene har også blitt bedt om synspunkter på- og innspill til forslaget til ny forskrift.

Fakultetet er positiv til at NTNUs forskrift bygger på UHRs veiledende retningslinjer både når det gjelder struktur og innhold. Det sikrer en større grad av nasjonal harmonisering av kravene til ph.d.-graden. Samtidig innebærer dette at NTNUs forskrift blir mer generell enn tidligere, noe som reiser spørsmålet om behovet for utfyllende bestemmelser ved fakultetene. Det humanistiske fakultet foreslår at fakultetene gis mulighet til å utforme slike utfyllende bestemmelser i studieplanene for ph.d.-programmene som fakultetene forvalter, noe som følger naturlig av forslag til §5.1, tredje ledd. Ved vårt fakultet ser vi for oss at dette kan gjøres i form av såkalte fellesbestemmelser for våre fire ph.d.-program. I fellesbestemmelsene vil enkelte paragrafer i NTNUs forskrift bli presisert – dette gjelder blant annet vilkår for opptak derunder innføring av karakterkrav og utdyping av hva som ligger i “finansiering”. Forutsetningen er selvsagt at fellesbestemmelsene ikke svekker kravene i NTNUs forskrift. Vi forutsetter at dekanus som vedtar studieplanene, også kan vedta fellesbestemmelsene (jfr. §3, fjerde ledd i forslag til ny forskrift).

Nedenfor følger fakultetets kommentarer til og forslag til endringer for noen av paragrafene.

§5.1 Vilkår for opptak

Fakultetet merker seg at NTNU har fjernet karakterkravet ved opptak. Med tanke på målsetningen for utdanningen mener fakultetet at man bør stille noen krav til kandidatens faglige bakgrunn og foreslår formuleringen: *Søkeren skal ha en sterk faglig bakgrunn fra mastergrad/tidligere studier.*

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	E-post: postmottak@hf.ntnu.no http://www.ntnu.no	Bygg 2, nivå 5, Dragvoll	+47 73 59 65 95 Telefaks +47 73 59 10 30	Gro Lurås Tlf: +47 73 59 66 89

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandleren ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

Fakultetet ønsker selv å opprettholde karakterkrav og vil synliggjøre dette i fellesbestemmelsene for studieplanene på følgende måte: *Søkeren skal ha en sterk faglig bakgrunn fra mastergraden. Samlet karakter fra mastergradstudiet eller tilsvarende utdanning skal tilsvare B eller bedre i henhold til NTNUs karakterskala. Karakter på selve masteroppgaven vektlegges. Søkere med svakere karaktergrunnlag kan vurderes for opptak forutsatt at det dokumenteres at søker kan gjennomføre en forskerutdanning på høyt internasjonalt faglig nivå.*

§ 5.2 Residensplikt

Det bør kanskje klargjøres at denne paragrafen gjelder for ph.d.-kandidater/stipendiater som ikke er tilsatt ved NTNU. For stipendiater tilsatt ved HF, NTNU, reguleres kravet om tilstedeværelse av Tjenestemannsloven og Statens personalhåndbok og synliggjøres i utlysningstekst, tilsetningsvedtak og arbeidskontrakt.

Selv om Det humanistiske fakultet har forståelse for intensjonene bak paragrafen, ønsker vi å påpeke at det er noen problemstillinger knyttet til praktisering av residensplikten. Dette skyldes bl.a. romsituasjon og kostnader som kan være forbundet med å stille arbeidsplass til disposisjon for eksternt tilsatte kandidater. Fakultetet vil legge til rette for at §5.2 kan etterleves i større grad, samtidig som vi vil arbeide for at det inngås klarere avtaler i de tilfeller der residensplikten må reduseres. Per i dag dekkes residensplikten for kandidater med eksternt arbeidsplass gjennom kortere opphold ved instituttet. Kandidatene har også møter med veileder i Trondheim, deltar på kurs, tredjesevsemestersevaluering og seminar ved fakultetet og inviteres til instituttspesifikke seminar, møter m.m.

§5.4 Opptaksvedtak

3. ledd: Her står det spesifisert at søkeren skal nektes opptak om vedkommende ikke oppfyller kravet om at minimum ett år av prosjektet skal gjennomføres etter opptak. Dette er en repetisjon fra §5.1 femte ledd. Fakultetet mener det er unaturlig å trekke fram ett enkelt opptakskriterie i denne sammenhengen, spesielt siden dette punktet ikke gjelder for alle søkere (se §5.1).

§7.1 Oppnevning av veiledere

Forslag til endring: *Hovedveileder bør være oppnevnt på opptakstidspunktet endres til Hovedveileder skal oppnevnes i opptaksvedtaket.* Dette for å sikre bedre overensstemmelse med §5.4 andre ledd, samt reelle saksbehandlingsprosedyrer. Siden hovedveileder har det faglige hovedansvaret for kandidaten er det naturlig at denne oppnevnes i opptaksvedtaket. Dersom hovedveileder er eksternt bør den interne medveilederen også oppnevnes ved opptak.

§7.2 Veiledningens innhold

Denne paragrafen tar kun for seg veileders plikter i forhold til veiledningen. Fakultetet mener det er bra å synliggjøre veileders ansvar, men skulle gjerne sett at kandidatens ansvar for egen veiledning og framdrift også ble synliggjort, for eksempel i form av en formulering av typen *Kandidaten plikter å holde veileder orientert om fremdriften i arbeidet* eller som hentet fra *Avtale ved opptak til organisert doktorgradsutdanning del B §4: Kandidat og veileder plikter gjensidig å holde hverandre løpende informert om alle forhold av betydning for gjennomføringen av veiledningen.*

§13.1 Innlevering

Det humanistiske fakultet vil påpeke at det er behov for å revidere forskrift for dr.philos. og at tredje ledd i § 13.1 – muligheten for fakultetet til på selvstendig grunnlag å avvise søknad om å få avhandlingen bedømt – bør tas inn i denne forskriften.

§14 Oppnevning av bedømmelseskomité

Det humanistiske fakultet foreslår at man beholder dagens formulering når det gjelder komiteens sammensetning:

Bedømmelseskomiteen skal normalt settes sammen slik:

- *Minst to av komitémedlemmene skal være uten tilknytning til NTNU.*
- *Komiteen skal ha minst ett utenlandsk medlem.*
- *Begge kjønn skal være representert i komiteen.*
- *Medlemmene skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse.*

Dersom kriteriene fravikes skal dette begrunnes særskilt.

Begrunnelse for dette er at ph.d. er den høyeste sertifiseringen ved NTNU. Det er særlig viktig at man på ph.d. legger til rette for at kvaliteten blir ivaretatt gjennom bedømmelsen. Det er derfor et sentralt punkt at komiteen har minst mulig formell binding til NTNU. Dette er nødvendig for å ivareta NTNUs målsetning om høy internasjonal standard på avhandlingen (jmf. §2). Dessuten er dette en normalordning, og i særskilte tilfeller, vil det enkelte fakultet kunne fravike kravene forutsatt at det foreligger en god faglig begrunnelse for dette. Fakultetet kan ikke se at det foreligger gode begrunnelser for å svekke kravene til komiteens sammensetning.

§15.2 Omarbeiding av innlevert avhandling

Det humanistiske fakultet er positivt innstilt til forslaget om å innføre muligheten til mindre omarbeiding før endelig innstilling foreligger. Vi har fått tilbakemelding om at denne ordningen ser ut til å fungere godt ved Det humanistiske fakultet ved UiO som har hatt en slik bestemmelse siden 2010. Også ved Københavns universitet, som har en lignende ordning, er tilbakemeldingene positive. Det ser ut til komiteene bruker anledningen til å kreve mindre omarbeiding i relativt liten grad, men at ordningen har ført til noen færre refusjoner. Det understrekes imidlertid fra begge steder at denne ordningen krever tydelig informasjon til komitémedlemmene da det ofte er noe uklart hva som omfattes av en eventuell omarbeiding.

Det humanistiske fakultet mener det er behov for å klargjøre nærmere hva som ligger i muligheten til omarbeiding. Slik paragrafen er utformet i forslaget, vil det blant annet medføre et økt ansvar på administrator av komiteen for å sikre at komitémedlemmene fullt ut forstår de ulike alternativene. Det er mulig at dette vil kunne avklares ved en revisjon av *Veiledning for bedømmelse av norske doktorgrader*. Siden dette dreier seg om en ny bestemmelse i NTNUs forskrift, anbefaler Det humanistiske fakultet at både innholdet og formuleringene i paragrafen gjennomgås. Her kan man ta utgangspunkt i “Utfyllende kommentarer til UHRs anbefalte retningslinjer til graden philosophiae doctor” der det heter:

“§ 15.2 Omarbeiding av innlevert avhandling

Denne paragrafen omfatter muligheten for mindre rettelser som ikke er av substansiell karakter for avhandlingen. Dette er ikke en normalordning, men viser til at det i noen fag

internasjonalt anses som både normalt og ønskelig å kunne påpeke mindre korrigeringer som vil løfte avhandlingen til et høyere nivå. Dette må ikke forveksles med veiledning eller stå i motsetning til veilederes ansvar for å godkjenne avhandlingsarbeidet for innlevering til bedømmelse. Anledningen til mindre rettelser skal *ikke* regnes som bedømmelse, men fører til at bedømmelsen utsettes. Ordningen berører derfor ikke anledningen til ny innlevering dersom avhandlingen deretter blir underkjent. Den skal heller ikke være av en slik karakter at det i realiteten åpnes for tre bedømmelser.”

Generelt

Fakultetet anbefaler at man gjennomgår bruken av bør og skal i forskriften slik at man er konsekvent med dette, for eksempel i §7.2.

Notat

Til: Rektor

Kopi til: Utvalg for forskning og forskerutdanning, Instituttene

Fra: Fakultet for informasjonsteknologi, matematikk og elektroteknikk

Signatur:

Revisjon av NTNUs ph.d. forskrift – Høringsuttalelse fra IME

Fakultetet viser til notat fra rektor datert 15.09.2011 om høring på utkast til revidert ph.d.-forskrift ved NTNU. Fakultet har vektlagt rektors anmodning om å drøfte spørsmål av mer prinsipiell karakter i denne høringsrunden. Dette gjøres i avsnitt I. Andre generelle forhold er behandlet i avsnitt II, og forslag og presiseringer i forhold til utkast til forskrift (15.09.2011) er behandlet i avsnitt III.

Fakultetet har omfattende merknader til prinsippene i og utformingen av forslaget til ny forskrift. Det anbefales at et revidert forslag sendes på ny høring og at prinsippene drøftes grundig i interne organ før forslaget legges fram for styret.

I. Spørsmål av prinsipiell karakter

Vesentlige krav til opptak og opplæringsdel foreslås fjernet, spesifikt konkrete kompetansekrav ved opptak og kravet om emner på ph.d.-nivå.

Fakultetet mener det vil være uheldig for hele NTNU om revidert ph.d. forskrift bidrar til at det kan settes spørsmålsteget ved om våre kandidater har gode basiskvalifikasjoner eller om vår opplæringsdel innen forskerutdanningen holder et høyt internasjonalt nivå. Vi bør ha tydelige kvalitetskrav. IME ønsker ikke, for NTNUs del, at ytterligere kvalitetskrav fra de enkelte fakultet eller program til rekrutterte kandidater og kvalitet i opplæringsdelen skal sees på som et avvik fra ph.d. forskriften ved NTNU. Det vil gi feil signaler både innad og utad. Det er vår anbefaling at den allmenne og gjennomgående kvalitet forskerutdanningen innehar ved NTNUs skal være synlig gjennom forskriften.

Fakultetet stiller seg spesielt tvilende til om en endring som den foreslåtte ph.d.-forskriften er vil:

- øke kvaliteten av utdanningen;
- fremme samarbeid på tvers av fakultetene og doktorgradsprogram ved NTNU;
- øke kvaliteten på våre søkere, enn si gi grunnlag for å avslå svake søkere med utdanning fra utlandet, men som har ekstern finansiering;

Postadresse

Sem Sælandsvei 5
7491 Trondheim

Org.nr. 974 767 880

E-post:
postmottak@ime.ntnu.no
<http://www.ime.ntnu.no>

Besøksadresse

Sem Sælandsvei 5
7034 Trondheim

Telefon

+ 47 73 59 42 02

Telefaks

+ 47 73 59 36 28

Saksbehandler

Harald Lenschow

Tlf: + 47 73 59 34 49

- føre til bedre gjennomstrømning;
- gjøre det enklere å motstå alle gode forslag for den enkelte kandidats plan om at i akkurat vedkommendes tilfelle bør opplæringsplanen fylles med emner som verken har faglig høyt nivå eller krav til innsats;
- føre til at det blir enkelt å kommunisere NTNUs bestemmelser til potensielle søkere og internasjonale samarbeidspartnere;
- eller føre til enklere administrasjon og (felles) forståelse av forskriften(e);

Det spesielle for NTNU i forhold til de andre universitetene i Norge er at det foreslås å senke standard normkrav på NTNU i forhold til dagens bestemmelser. De andre opprettholder sine normkrav. Ingen ting tyder på at den internasjonale trend er at universitet senker normkravene – i alle fall ikke de som har ambisjoner om å bli høyt internasjonalt rangert.

Det er også fakultetets oppfatning at det er svært uheldig å foreta en allmenn senkning av normkravene i forhold til gjeldende forskrift med tanke på implementeringen av nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk i 2012. Det vil i alle fall ikke bli lettere å håndtere kvalitetsarbeidet om NTNU signalerer i forskriften at normalordningen ikke stiller krav til forskerutdanningen.

Den eneste fordelen som er fremhevet i kommentarer til forslag til revisjon av forskrift er at NTNU tilpasses mer til bestemmelsene ved de andre universitetene.

I.A. Opptakskrav

I.A.i. § 5.1 Vilkår for opptak.

Ut fra behovet for kvalitet i forskerutdanningen ved NTNU anbefaler IME sterkt at karakterkrav og krav til sterk faglig bakgrunn beholdes.

Fakultetet ser seg ikke tjent med at NTNU fjerner kravene til formell kompetanse, dokumentert ved karakterer fra tidligere studier, og krav om sterk faglig bakgrunn. IME vil videreføre fakultetets nåværende praksis for opptak da denne angir et tydelig opptaksgrunnlag, synliggjør kvaliteten i vår forskerutdanningen og ansees som nødvendig for å kunne nå våre kvalitetsmål og beholde vår internasjonale standard. Gjeldende praksis for opptak ved IME innebærer at:

”I henhold til ph.d.-forskrift ved NTNU skal søkere ha veid gjennomsnittskarakter for de siste 2 år av mastergradstudiet (tilsvarende 120 studiepoeng) eller tilsvarende utdanning lik B eller bedre sammenholdt med NTNUs karakterskala.

I tråd med forskriftens krav om ”sterk faglig bakgrunn” kreves at søker kan dokumentere nødvendig teoretisk basiskompetanse fra sitt tidligere studium og at så vel bachelorstudiet (tilsv. 3 første år av teknologistudiet) som mastergradsstudiet (tilsv. 2 siste år av teknologistudiet) er gjennomført med tilfredsstillende resultat. For bachelorstudiet innebærer dette en snittkarakter lik C (GPA > 2.5) eller bedre.

Fakultetet kan pålegge kandidater som ikke fullt ut tilfredsstillt opptakskravet å bli vurdert (avlegge eksamen) i gitte emner før opptak eller inkludere kvalifiseringsemner i opplæringsdelen. Eksamen i slike emner må bestås med karakteren B eller bedre for hvert av de pålagte emnene.”

I.A.ii. §§ 7.1. og 7.2. Oppnevning av veiledere og veileders rolle ved opptak

Fakultetet er innstilt på at hovedveileder skal være fastsatt ved opptak, cf. §§ 7.1. og 7.2 4.ledd. Fakultetet mener at medveileder(e), og eventuelle ”mentorer” bør være fastsatt ved opptak.

Hovedveileder og institutt skal anbefale opptak. Det er å anse som et kvalitetsstempel for forskerutdanningen ved NTNU. Vi vil opprettholde ordningen med at hovedveileder og kandidat **samarbeider** om en kortfattet faglig redegjørelse av forskningsprosjektet og opplæringsdelen.

Fullstendig prosjektbeskrivelse utarbeides innen 6 måneder. Fakultetet har gode erfaringer med at kandidater gjennomgår et introduksjonsseminar som bl.a. har fokus på forskningsplanen og en løpende oppfølging og revisjon av denne som grunnlag for forskningsarbeidet. Fakultetets introduksjonsseminaret er obligatorisk for alle ph.d. kandidater, og seminaret arrangeres hvert semester.

I.A.iii. **Alternativ utforming av vilkår for opptak.**

Med hensyn til ryddige og stringente forskrifter anbefaler IME at setninger av typen: ”Dette gjelder ikke for søkere som har bakgrunn fra forskerlinjen i medisinstudiet” fjernes og at det lages en egen forskrift for forskerlinjen som regulerer dette, på linje med forskrift for Integrert ph.d.-utdanning. En allmenn forskrift for Forskerlinjer vil gjøre det mulig også for andre fakultet å innføre slike

Fakultetet foreslår følgende presisering av **§ 5.1 Vilkår for opptak** (om ikke konkrete krav til vilkår blir stilt):

For opptak må søkeren normalt ha en femårig mastergrad. Fakultet kan etter særskilt vurdering godkjenne annen likeverdig utdanning eller dokumentert faglig bakgrunn som grunnlag for opptak. Fakultetet kan stille ytterligere krav til kvalifikasjoner etter kriterier som er åpent tilgjengelig og i tråd med NTNUs rekrutteringspolitikk og faglige profil.

Søknaden skal inneholde:

- Dokumentasjon av den utdanning som skal ligge til grunn for opptaket.
- Prosjektbeskrivelse som omfatter:
 - kortfattet faglig redegjørelse for prosjektet
 - fremdrift
 - dokumentasjon av spesielle behov for faglige og materielle ressurser
 - faglig formidling
 - informasjon, eventuelt avtale, om at ivaretagelse av eventuelle immaterielle rettigheter er i samsvar med NTNUs bestemmelser.
- Plan for opplæringsdelen.
- Finansiering.
- Eventuelle planer for opphold ved annen institusjon.
- Forslag på hovedveileder skal være med i opptakssøknaden, forslag på medveiledere bør være med i søknad, samt angivelse av tilknytning til aktivt forskningsmiljø.
- Redegjørelse for eventuelle rettslige og etiske problemstillinger som prosjektet reiser og hvordan disse kan avklares. Det skal fremgå av søknaden om prosjektet er avhengig av tillatelse fra forskningsetiske komiteer eller andre myndigheter eller fra private (informanter, pasienter, foreldre etc.). Slike tillatelser bør om mulig være innhentet og legges ved søknaden.

NTNU fastsetter søknadsskjema. Fakultetet kan fastsette krav til ytterligere dokumentasjon.

Kandidat og hovedveileder skal senest innen seks (6) måneder etter opptak levere fullstendig prosjektbeskrivelse, normalt på 5 – 10 sider, til godkjenning. Prosjektbeskrivelsen skal i tillegg til nevnte forhold ved opptak også gjøre utdypende rede for tema og problemstillinger samt valg av teori og metode.

Det skal normalt søkes om opptak til ph.d.-utdanning innen tre (3) måneder etter tilsetting i stipendiatstilling eller oppstart av kandidatens forskningsarbeid som skal lede frem til ph.d.-graden. Søkeren skal avvises dersom det ved søknadstidspunkt gjenstår mindre enn ett (1) års forventet arbeidsinnsats med forskningsprosjektet til avhandlingen er fullført.

I.B. Opplæringsdel

I § 8.1 *Formål, innhold og omfang* anbefaler fakultetet sterkt at det blir stilt krav til antall studiepoeng for emner på ph.d.-nivå. IME foreslår at NTNU setter et konkret krav til emner på ph.d.-nivå som reflekterer kravene i kvalifikasjonsrammeverket (KRV).

Fakultetet foreslår at forskriften fremmer et krav som bidrar til å sikre kvalitet i forskerutdanningen ved NTNU. For å sikre ph.d. kandidatenes faglig utvikling foreslås konkret:

- Opplæringsdel, som minimum skal være på 30 SP;
- Minimum 20 SP skal være emner på ph.d.-nivå;
 - Hvorav minst 15 SP skal være definerte emner i ph.d. katalogen ved NTNU
- Tilpassede emner skal være på ph.d.-nivå; Tilpassede emner skal ikke være en del av arbeidet med avhandlingen.
- inntil 10 SP på masternivå kan godkjennes, med krav om karakteren B eller bedre for å få dette godkjent i opplæringsdelen.
- Emner ved andre universitet kan erstatte emner ved NTNU etter særskilt godkjenning når de bedømmes å være på tilsvarende eller høyere faglig nivå.

Ph.d. emner skal være på et nivå slik at hele karakterskalaen kan benyttes, og med ordinære regler for bedømming, dvs. A-F eller bestått / ikke bestått.

Fakultet ønsker ikke at det i forskriften skal gis åpningen for at opplæringsdelen kan bestå av annen godkjent faglig skoling eller kompetanse”, cf. §§ 8.1 og 12.1.

I.C. Veiledning

Det er IMEs oppfatning at forskriften bør ivareta at veileders rolle er å være en samarbeidspartner for kandidaten (kollega-modellen) og bidra til forskningsarbeidet gjennom diskusjon av planer, metoder, gjennomgang av resultater, videre veivalg, etc. Veileder har en klar oppgave med å integrere kandidaten i det lokale og internasjonale fagmiljø, men oppgaven som tilrettelegger bør tones ned. Ansvar for at arbeidet er av den ønskede kvalitet bør ikke fratras kandidaten.

Kandidatens viktigste oppgaver er ikke nevnt, det er å gjennomføre forskning av høy kvalitet og bidra til det lokale fagmiljøet gjennom en aktiv deltakelse. Veiledere plikter å holde seg orientert om og vurdere framdriften i kandidatens arbeid (cf. §§ 7 og 7.2 2. ledd), men vi anser det ikke som relevant å knytte dette mot den initiale plan, da den skal revideres og i hht. ny informasjon og innsikt, og nye utfordringer og problemstillinger som kommer opp gjennom arbeidet.

Habilitetskrav for veiledere slik det framstår i §§ 7.1 4. ledd foreslår vi fjernet. Det er fakultets oppfatning at veiledere vil og skal ha egeninteresse i prosjektet og kandidatens ”suksess”. Veileder skal anbefale opptak og at avhandlingen er moden for vurdering, men etter fakultetets oppfatning er det ikke krav til at veileder skal være uhildet i disse anbefalingene, da beslutningene ligger hos fakultetet.

I.D. Oppnevning av bedømmelseskomité

Fakultetet er ikke enige i at ”Komiteens sammensetning bør være klarlagt ved innleveringstidspunkt.” cf. § 14 3. ledd. Implisitt vil det innebære at kandidaten selv og hovedveileder avklarer sammensetningen av komiteen. Avhandlingens innhold danner grunnlag for oppnevning av komité. Instituttet har ansvar for avklaring av komiteens sammensetning, jfr 5 ledd. Komitémedlemmer bør dessuten gis anledning til å kunne gjøre seg kjent med avhandlingens område og metode før de aksepterer oppnevningen.

Fakultetet presiserer at det er ønskelig med en kjønnsbalanse, men at denne ikke bør oppfylles ved å overbelaste vitenskapelig ansatte i fagmiljøer (norske og utenlandske) hvor et kjønn er betydelig underrepresentert. Vi har fått tilbakemeldinger på at dette er tilfelle og at medlemmer i komiteer har følt seg perifere i forhold til oppgavens tema.

I § 14 benyttes ordlyden ”uten tilknytning til institusjonen” og ”eksterne medlemmer”. Det er uklart hva som er distinksjonen. Utelukker førstnevnte alle tidligere og nåværende studenter og ansatte ved NTNU og det siste kun nåværende?

Vi anser det som tjenlig at det utenlandske medlemmet kommer fra en institusjon som har doktorgradsutdanning, slik at medlemmet har et godt grunnlag for å gi tilbakemelding om avhandlingens internasjonale nivå. Det foreslås derfor å endre fra *utenlandsk institusjon* til *utenlandsk universitet*. Vi vil understreke at dette ikke innebærer at utenlandske medlemmer kun skal komme fra universitet. Det er ønskelig også med medlemmer fra utenlandske forskningsinstitusjoner og næringsliv.

Fakultetet påpeker at uttrykket ”bidratt til avhandlingen” er uklart. Strengt fortolket vil det innebære at enhver som har diskutert med kandidaten og gitt tilbakemelding på hans presentasjoner er utelukket fra å være internt medlem i komiteen eller administrator. Integrasjon av kandidaten i fagmiljøet vi tilstrebe slik interaksjon. Dette vil i praksis gjøre det umulig å finne interne kandidater med tilstrekkelig faglig innsikt til disse oppgavene.

Om kandidaten har vært aktiv på den internasjonale arene, kan tilsvarende bidrag utelukke deler av det internasjonale fagmiljø.

Bedømmelseskomiteen skal være habil, ihht. § 14 2. ledd. Vi anser veiledere for å være inhabile i kraft av sin rolle som veileder. Fakultetet mener derfor at §14 6. ledd hvor begrepet ”bidratt til avhandlingen” benyttes bør strykes i sin helhet.

I.E. Bedømmelseskomiteens arbeid

Absolutte krav til gjennomføringstid vil i noen tilfelle gjøre det vanskelig å få de mest kompetente og ønskede komitémedlemmene til å ta på seg oppgaven. Fakultetet anser det som fornuftig at det i §15.3 2.ledd benyttes: ”Bedømmelseskomiteens innstilling skal **normalt** foreligge senest...”. Likeledes i §19.2 bør det stå at disputas normalt skal gjennomføres innen to måneder etter avhandlingen er godkjent. Dette er konsistent med §12.2.

II. Andre generelle forhold

II.A. Forskriftens utforming

IME mener forskriftene må gjennomgås spesielt relatert til tilsetningsvilkår og arbeidstakerrettigheter ved NTNU. Tilsetningsvilkårene ved NTNU bør bli tydeligere på at tilsatte skal tilfredsstillende kravene til opptak vurdert ved tilsetting.

E.g. §§ 5.4, 5.5. og 5.6 hvor oppsigelse fra en stilling ikke bør reguleres i ph.d.-forskriften, men ph.d.-forskriften bør gi rom for å miste studierett. Hvis tap av studierett skal medføre oppsigelsesgrunn fra stipendiatstilling bør det tas inn i tilsetningsvilkårene. Dette er av spesiell betydning når NTNU ikke er arbeidsgiver.

Henvisninger til andre dokument i selve forskriften gjør det usikkert om disse dokumentenes formelle status i juridisk forstand. Er det for eksempel brudd på NTNUs forskrift, ikke å følge alle regler i Code of Conduct for Researchers?. Det er klart hva som står i de refererte dokumenter i § 1 2. ledd når forskriften vedtas, men hva når disse dokumentene endres, endrer navn, o.l.?

Vi vet ikke hvilke endringer som måtte bli gjort i disse over tid. Tidsbestemte referanser bør ikke tas med i forskriften. Lovteknisk er det uheldig å ha referansene i selve forskriften. De bør fungere på egne vilkår og autoritet.

§ 1 2.ledd: "For andre bestemmelser som regulerer forhold knyttet til ph.d.-graden, vises det til Lov om universiteter og høyskoler (2005), Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning, Forskrift om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent og spesialistkandidat (2006), Forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler (2005) og European Charter for Researchers & Code of Conduct for the Recruitment of Researchers (2005)."

Det bør være tydelig om dette er en Forskrift eller en veiledning. Juridisk bearbeidelse bør foretas slik at forskriften får egnet juridisk stringent form.

I forslag til forskrift gjengis innholdet i ulik grad til andre retningslinjer og bestemmelser, e.g.: forskningsetiske retningslinjer (§ 5.6 3.ledd); fastsatte retningslinjer (§6 2. ledd); NTNUs retningslinjer (§ 6. 3.ledd); retningslinjer for kreditering av institusjoner (§ 18.2 3.ledd); retningslinjer for Diploma Supplement (§ 22); retningslinjer vedtatt i Styret 04.12.08 (§24.1); avhandlingen i godkjent format og i henhold til NTNUs bestemmelser (§13.1); [...] levere avhandlingen til fakultetet i godkjent format og i henhold til NTNUs bestemmelser, jf. § 13.1.

Generelt bør hele dokumentet redigeres slik at bestemmelser om det vitenskapelige innhold nevnes først og de byråkratiske regler/bestemmelser nevnes sist.

II.B. Om spesielle bestemmelser og særbestemmelser

Integrert ph.d. har særbestemmelser. IME sitt syn er at det også bør etableres særbestemmelser for en Forskerskole etter modell fra DMF. Det vil åpne for at også andre deler av NTNU kan innføre en slik velfungerende ordning.

Fakultetet stiller seg positiv til at ph.d. forskriften presiseres i forbindelse med revidert forskrift, og støtter Rektors syn om at NTNUs retningslinjer bør ligge tett opp til de som UHR anbefaler, med tanke på nasjonal harmonisering og at det skal være mest mulig like vilkår for hva som kreves av en ph.d.-avhandling ved ulike norske universiteter. Fakultet er likevel av den oppfatning at NTNU har en spesiell rolle, nasjonalt og internasjonalt, og bør benytte anledningen til å synliggjøre kvaliteten i sin forskerutdanning og at dette skal framkomme i egen forskrift. Dessuten er forvaltningen av

doktorgrader på nivået under de generelle forskriftene ulike på universitetene i Norge. Få andre har slike tverrfaglige utfordringer og ambisjoner som NTNU.

III. Øvrige merknader og innspill til revisjonsprosessen

III.A. § 2 Omfang, innhold og målsetting for ph.d.-utdanningen

Forslaget med tilføyning i § 2 2. ledd, og hvor 3. ledd. da fjernes forenkler forskriften, cf. § 8.1 *Formål, innhold og omfang*. Tilføyninger og strykninger i 4. ledd:

Ph.d.-utdanningen er normert til tre (3) års fulltidsstudier og inkluderer en opplæringsdel av minimum 30 studiepoengs omfang **og er selvstendig forskningsarbeid som gjennomføres under aktiv veiledning**.

Ph.d.-graden tildeles på grunnlag av:

- Godkjent gjennomføring av **opplæringsdel**
- Godkjent prøveforelesning over oppgitt emne
- Godkjent og **offentliggjort** vitenskapelig avhandling
- Godkjent offentlig forsvar av avhandlingen (disputas)

Opplæringsdel erstatter ”kursdelen, eventuelt annen godkjent faglig skolering eller kompetanse”

III.B. § 3 Ansvaret for ph.d-utdanningen

Institusjonens styre har det overordnede ansvaret for ph.d.-utdanningen. Ph.d.-utdanningen organiseres i programmer som forvaltes av fakultetene.

Rektor oppretter ph.d.-programmer etter forslag fra fakultetene og fastsetter hvilket fakultet som skal forvalte programmet (vertsfakultetet). Ph.d.-programmer kan opprettes i samarbeid mellom flere fakulteter og med nasjonale eller internasjonale forskningsinstitusjoner.

Når et ph.d.-program opprettes i samarbeid med andre, skal det oppnevnes et programråd med representanter for de som deltar. Programrådet gir vertsfakultetet anbefaling om opptak av kandidater, godkjenning av utdanning, studieplan og emnebeskrivelser. I program med eksterne deltakere kan vertsfakultetet oppnevne et arbeidsutvalg som ivaretar løpende drift av programmet, herunder innstillinger om opptak. Vertsfakultetet vedtar opptak, studieplan og emnebeskrivelser.

III.C. § 4 Kvalitetssikring

I § 4 **Kvalitetssikring** refereres det til noe ”ubestemmelig” (i merknader til forskrift er dette vedtatt av styret). Fakultetet er av den oppfatning at gjenstående setning: ”*Ph.d.-utdanningen omfattes av NTNUs kvalitetssystem.*” er dekkende, men kan presiseres.

III.D. § 5.2 Residensplikt (presisering)

Presisering: siste setning innbefatter også faglig utvikling: [...], *men det skal legges vekt på at den foreslåtte ordningen ivaretar de faglige kravene til veiledning og at kandidaten skal bidra til institusjonens faglige utvikling og miljø.*

III.E. § 5.3 Infrastruktur (presisering)

Kandidaten skal ha til disposisjon nødvendig infrastruktur for gjennomføring av forskningsprosjektet. Avgjørelsen av hva som anses som nødvendig infrastruktur for gjennomføring, tas av fakultetet ved opptak etter innstilling fra programrådet. For kandidater med ekstern finansiering eller arbeidsplass inngås det avtale mellom fakultet og ekstern part i forbindelse med det enkelte forskningsprosjekt. Slik avtale skal som hovedregel foreligge ved opptak eller senest 3 måneder etter opptak.

III.F. § 5.4. Opptaksvedtak

Vedtaket om opptak gjøres av fakultetet. Fakultetet kan begrense opptaket som ledd i å sikre at NTNU har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å yte faglig tilfredsstillende veiledning og annen oppfølging av kandidater.

I vedtaket skal minst én veileder oppnevnes, ansvaret for håndtering av andre behov som er skissert i søknaden plasseres, og avtaleperioden fastsettes med startdato og sluttdato. Startdato settes lik startdato for finansiering. Eventuell forlengelse av avtaleperioden må relateres til rettighet som arbeidstaker eller avklares spesielt i forhold til kandidatens finansieringsgrunnlag.

3. ledd er utelatt, da denne framstår som en helt unødvendig bestemmelse. Når kravene til opptak er oppfylt kan man gjøre opptak. Hvis de **ikke** er oppfylt kan man selvsagt ikke vedta opptak.

Fakultetet mener det bør være et prinsipielt skille mellom å være ph.d. kandidat og arbeidstaker. Mange ph.d kandidater er ikke arbeidstakere ved NTNU. Setningen "*avklares spesielt i forhold til kandidatens finansieringsgrunnlag*" er vanskelig å forstå konsekvensen av hva gjelder eventuell forlengelse. Jfr § 5.5.

III.G. § 5.5 Avtaleperiode (presisering)

§5.5 1. ledd: Ph.d.-utdanningen er normert til tre (3) års fulltidsstudier. Maksimal studietid er seks(6) år fra starttidspunkt til innlevering av avhandlingen til bedømmelse. Permisjoner, sykefravær **mer enn 3 måneder**, pliktarbeid og godkjente deltidsstudier medregnes ikke i de 6 årene.

Kommentarer: I 4. ledd er begrepet "*opptaksperiode*" benyttet, denne er lite klargjørende, er det "avtaleperiode som er ment?"

I § 5.5 Avtaleperiode 4. ledd framkommer det at: "*Kandidaten kan likevel søke om å få levere inn avhandlingen til bedømmelse for ph.d.-graden*". I lys av øvrige bestemmelser i 5.5, og spesielt 3. ledd: "*Kandidaten mister retten til å disputere hvis maksimal studietid overskrides.*" "*Maksimal studietid er seks (6) år*", hva betyr/innbærer dette? At man kan levere selv om man ikke lenger er ph.d. kandidat ved NTNU? Man er imidlertid fratatt retten til å disputere?

III.H. § 5.6 Avslutning før avtalt tid (presisering)

§5.6 1.ledd kan presiseres at "*avsluttes før avtalt tid.*" *tilføyes med* " iht. ph.d.-avtale" eller kan sløyfes. Rettighetsspørsmålene er allerede avtalt ved starten av utdanningen, men er stort sett en følge av tilsettingsforholdene.

§5.6. 2. ledd kan "*på grunnlag av det nye prosjektet*" utelates, følgende er dekkende: "*Ved frivillig avslutning som skyldes kandidatens ønske om å skifte prosjekt eller overgang til annet program, skal kandidaten søke nytt opptak.*"

Kulepunkt 4, under ”*tvungen avslutning*”: Brudd på de forskningsetiske retningslinjer som gjelder for fagområdet, herunder fusk som rammes av reglene i Lov om universiteter og høyskoler, §§ 4-7, 4-8, 4-9, 4-10 og 4-11.

III.I. § 6 Ph.d.-avtalen

Hele bestemmelsen må bli mer presis, jfr. andre regler for bestemmelser om avtaler. Avtalen eller avtalevilkårene bør foreligge ved innsending av opptakssøknad. Endelig avtale skal være undertegnet av alle berørte parter senest 3 måneder etter opptak.

III.J. § 7.1 Oppnevning av veiledere

Fakultetet er av den oppfatning at en ”mentorordning” burde være et ”best practice” element i ph.d. studiehandboken, og at denne ikke burde inngå i ph.d.-forskriften.

Begrepet mentor er så å si synonymt med veileder og å introdusere det i forskriften medfører uklarhet. Det synes bedre å åpne for avvik fra formalkravene for veiledere ut over hoved- og første- og bi-veileder dersom oppgavens innhold skulle tilsi behov for det.

III.K. § 7.2 Veiledningens innhold

Vektlegg 4. ledd, flyttes til §7.2 1.ledd, jfr. Fakultetets innstilling om at forskriften redigeres slik at det vitenskapelige innhold nevnes først og de byråkratiske regler/bestemmelser nevnes sist.

III.L. § 9 Rapportering

§9 1. ledd: - de årlige rapportene går til fakultetet og instituttet, jf. IME prosedyrer. Kopier hit og dit kan sløyfes. Fastsatt skjema kan sløyfes, eventuelt fastsettes av fakultetene.

III.M. § 10.1 Krav til avhandlingen

§10.1 5. ledd: - det er stor skilnad hvordan ”førsteforfatter” praktiseres mellom de ulike fagtidsskrift og ulike fagmiljø. Det bør være tilstrekkelig at reelle bidrag synliggjøres – slik dette allerede er ivaretatt i samme ledd, e.g. medforfatterskap.

III.N. § 13.1 Innlevering av avhandlingen

Kulepunkt 2 kan utelates, i.e. ”*Dokumentasjon av nødvendige tillatelser, jf § 5.1.*”

III.O. §17 Ny innlevering

Fakultetet går ut fra at bestemmelsen bevisst ikke er inkludert i §15.2 Omarbeiding. Dette betyr i praksis at NTNU innskrenker omarbeiding fra å gjelde arbeid innen rammen av 6 mnd arbeidsinnsats til å gjelde arbeid innen rammen av 3 mnd arbeidsinnsats. Annet medfører underkjenning.

Ny innlevering vil etter vår tolking innebære at prosedyrene starter i § 13 med oppnevning av ny komité. Det bør klarlegges om den nye komiteen bør ha medlemmer fra den gamle komiteen eller om disse må ansees inhabile siden de har bidratt til videre forming av den tidligere underkjente avhandlingen.

III.P. §18.2 Offentliggjøring

En doktorgradsavhandling med vedlegg er et offentlig dokument. Midlertidig utsettelse kan avtales i doktorgradsavtalen. 2. ledd kan følgelig utelates i §18.2. , i.e. ”*Det kan ikke legges restriksjoner på offentliggjøring av en doktorgradsavhandling med unntak av en på forhånd avtalt utsettelse av*

datoen for offentliggjøring. Slik utsettelse kan finne sted for at institusjonen og eventuelt ekstern part som helt eller delvis har finansiert ph.d.-utdanningen, skal kunne ta stilling til eventuell patentering. Ekstern part kan ikke stille krav om at hele eller deler av ph.d.-avhandlingen ikke skal kunne offentliggjøres, jf. §5.3.” Cf. IMEs forslag til revidert § 5.1.

III.Q. § 19.1 Prøveforelesning - § 19.2 Offentlig forsvar av avhandlingen (disputas)

Rent praktisk, hvordan skal fakultetet formelt godkjenne prøveforelesning før disputas? cf. §20 5. ledd. Det kan eventuelt formuleres slik: ”Fakultetet ved Dekanus eller den Dekanus bemyndiger, avgjør om.....”

III.R. § 24.1 Fellesgrader og cotutelle-avtaler

... og om retningslinjene fornyes/omskrives må da ph.d. forskriften omskrives?

2. ledd: ” *I avtaler om fellesgradssamarbeid og cotutelle **kan rektor gjøre unntak for de øvrige bestemmelsene** i forskriften, dersom det er nødvendig av hensyn til regelverket ved de samarbeidende institusjonene. Slike unntak skal, både enkeltvis og samlet, fremstå som fullt ut forsvarlige.*” - ?

Notat

Til:	Thor Bjørn Arlov
Kopi til:	Ph.d.-programmene ved IVT, SFF og SFI som IVT har vertsansvar for, Ingvald Strømmen, Asbjørn Rolstadås, Torgeir Moan, Astrid Vigtil, Hilde Nagelhus Lysne, Peter Scheie Karlsaune, Heine Larsen Nersund, Elin Steen
Fra:	Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi

Revisjon av NTNUs ph.d.-forskrift - Høringsuttalelse fra IVT

Vi viser til notat fra rektor av 15.09.2011 om høring på utkast til revidert ph.d.-forskrift ved NTNU.

Nedenfor følger høringsuttalelse fra IVT-fakultetet.

Saken har vært forelagt alle instituttene/ph.d.-programmene ved IVT. Innkomne høringsuttalelser er behandlet av fakultetet, og følger i tillegg som eget vedlegg.

Grunnleggende spørsmål

I utkastet til revidert forskrift er flere av de felles kravene til kvalifikasjoner og kompetanse fjernet, og det overlates til det enkelte fakultet å fastsette retningslinjer. IVT-fakultetet vil sterkt anbefale at det fortsatt skal være felles minimumskrav ved opptak og til opplæringsdelen.

Opptakskrav

I § 5.1 er karakterkravet fjernet og erstattet av følgende formulering:

«Fakultetet kan stille ytterligere krav til kvalifikasjoner etter kriterier som er åpent tilgjengelig og i tråd med NTNUs rekrutteringspolitikk og faglige profil.»

Ut fra behovet for kvalitet i ph.d.-utdanningen, anbefaler IVT at karakterkravet beholdes. I tillegg støtter fakultetet den interne arbeidsgruppas forslag om en skjerpning av formuleringen om karakterkrav ved opptak. For øvrig er det et ønske at det går tydelig fram at kvalifiseringsemner fortsatt kan pålegges. Fakultetet foreslår dermed at følgende formuleringer tas inn i § 5.1:

«Søkeren skal ha en sterk faglig bakgrunn fra sitt tidligere studium, og ha en veid gjennomsnittskarakter de siste to år (tilsvarende 120 studiepoeng), av mastergradsstudiet eller

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	E-post: postmottak@ivt.ntnu.no http://www.ntnu.no	Høgskoleringen 6, Geologibygget, Gløshaugen	+47 73 59 45 01 Telefaks +47 73 59 37 90	Lisbeth Sæterstad Tlf: +47 73 59 37 02

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandleren ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

tilsvarende utdanning som er lik B eller bedre sammenholdt med NTNUs karakterskala.

Søkere med svakere karakterbakgrunn vil kunne bli opptatt dersom det dokumenteres at kandidaten er særskilt egnet til en ph.d.-utdanning.

Fakultetet kan stille ytterligere krav til kvalifikasjoner etter kriterier som er åpent tilgjengelige og i tråd med NTNUs rekrutteringspolitikk og faglige profil.

Fakultetet kan stille krav om at søkere gjennomgår særskilte kurs og/eller består særskilte prøver før opptak.»

Krav til opplæringsdelen

For å sikre kvalitet, felles praksis og likebehandling i ph.d.-studiet ved NTNU, ønsker IVT felles minimumskrav til opplæringsdelen. Uten minimumskrav, kan det være grunn til å frykte at kvaliteten i ph.d.-studiet vil forringes.

Ifølge § 8.1, 3. ledd i utkastet til revidert forskrift, fastsetter fakultetet hvilke elementer som kan inngå i opplæringsdelen, krav til dokumentasjon og kriterier for bestått prøve til eksamen. Et felles krav til emnenivå nevnes ikke, noe som ser ut til å bety at det er fritt fram for emner på masternivå (eller lavere). Det nevnes heller ikke noe krav til timeplanfestede emner. Det felles karakterkravet er i tillegg fjernet.

Når det gjelder karakterkravet, står det i kommentarene at en praktisk løsning vil være å benytte karakteren bestått/ikke bestått. Er det tenkt at bestått skal tilsvare E eller bedre? Vil det være opp til hvert enkelt fakultet å definere hva bestått skal tilsvare?

Lager (enkelte av) fakultetene egne regler som krever at kandidaten må ha B, eventuelt at bestått skal tilsvare B, vil det kunne bli variasjoner mellom fakultetene. Dette vil gjøre det vanskeligere for kandidatene å få godkjent emner fra andre fakulteter enn sitt eget. Samtidig vil praktiske vanskeligheter med godkjenning av emner fra eksterne institusjoner bestå.

IVT-fakultetet ønsker felles minimumskrav med tanke på:

- Emnenivå
- Timeplanfestede ph.d.-emner, som ev. kan reduseres fra 20 studiepoeng til 15 studiepoeng, på linje med forslag fra arbeidsgruppa
- Karakter, eventuelt felles definisjon av hva bestått/ikke bestått skal tilsvare på NTNUs karakterskala.

Øvrige forhold og merknader

Innledende bestemmelser

IVT stiller seg tvilende til formuleringen i § 2 (jf. § 12.1) om «annen godkjent faglig skoloring eller kompetanse» som et alternativ til godkjent kursdel. Fakultetet ser det som ønskelig med en opplæringsdel som består av kurs/emner.

Opptak

Ifølge § 5.1 skal søknad om opptak blant annet inneholde prosjektbeskrivelse. Muligheten er

imidlertid fjernet for å levere en **skisse** til prosjektbeskrivelse og utarbeide en **fullstendig** prosjektbeskrivelse innen seks måneder etter opptak. Fakultetet ønsker at dette fortsatt skal være mulig. Ved IVT leveres den endelige prosjektbeskrivelsen etter at kandidatene har tatt det obligatoriske emnet IFEL8000 Forskningsmetodikk, vitenskapsteori og etikk. Vi legger stor vekt på at kandidaten må få tid til å gjennomføre emnestudiet som ofte er 40 studiepoeng eller mer, samtidig som kandidaten skal orientere seg i forskningsmetodikk (IFEL8000) samt litteraturen ("state of the art") på sitt forskningsfelt. Det krever tid for at forskningsplanen skal modnes.

Vi foreslår derfor å ta inn igjen følgende avsnitt, etter oversikten over hva søknaden skal inneholde:

«Ved søknad om opptak kan kandidaten levere skisse til prosjektbeskrivelse i samarbeid med hovedveileder, men det skal da utarbeides en fullstendig prosjektbeskrivelse innen seks måneder etter opptak.»

Forskriftsutkastet tar for seg minimumskrav til omfang på grunnutdanning (§ 5.1), hvor mye tid som kan gjenstå av forskningsprosjektet (§ 5.1, jf. § 5.4) og bruk av tidligere arbeider (§ 10.2). Noe som ikke nevnes direkte, er om det skal være adgang til å ta opp kandidater som allerede har en ph.d.-grad. Det bør vurderes om dette skal være mulig, og om det skal inn i forskriften.

Veiledning

I § 7.1, 5. ledd står det:

”Alle veiledere skal ha doktorgrad eller tilsvarende kompetanse innenfor fagfeltet og være aktive forskere. Minst én av de oppnevnte veilederne bør ha tidligere erfaring fra eller opplæring i veiledning av ph.d.-kandidater.”

Det bør i hovedsak stilles krav til at hovedveileder har erfaring fra tidligere veiledning av ph.d.-kandidater, enten som hoved- eller medveileder. Vi mener også at opplæring i veiledning ikke er tilstrekkelig.

I § 7.1, siste ledd, står det at ph.d.-kandidat og veileder kan be fakultetet om å oppnevne ny veileder for kandidaten. I forskriftsutkastet står det videre at veileder ikke kan fratrukke seg før ny veileder er oppnevnt. Det kan imidlertid tenkes at veileder må fratre seg ansvaret for en kandidat som ikke fungerer, uten at det finnes andre veiledere som vil ta på seg ansvaret. Det må i så fall være lov for en veileder å trekke seg. Vil en slik situasjon være dekket av § 5.6 angående tvungen avslutning?

Opplæringsdel

Ifølge § 8.1, 1. ledd, skal ph.d.-utdanningen være lagt opp slik at den skal kunne fullføres innenfor normert tidsramme. Det kan bemerkes at dette er litt problematisk når studietiden som hovedregel er lengre.

IVT støtter at minimumskravet til antall studiepoeng i opplæringsdelen fortsatt skal være 30 (§ 8.1, 4. ledd).

Rapportering

Det bør vurderes å ta inn i § 9 at kandidatens framdriftsrapport ikke skal sendes via veileder, dette for å sikre at kandidaten føler seg friere til å rapportere eventuelle veiledningsproblemer.

Avhandlingen

Krav om publisering bør komme tydeligere fram. Følgende avsnitt foreslås:

«Fakultetet kan fastsette ytterligere krav til kvalitet, fagfellevurdering og publisering av det vitenskapelige arbeidet etter det som er praksis i fagfeltet.»

IVT-fakultetet ser i tillegg noen problemstillinger rundt reglene for felles arbeider og medforfatterskap (§ 10.1). Når det stilles krav om at kandidatene skal være førsteforfattere på minst halvparten av artiklene (5. ledd), blir det vanskelig for team med to eller flere ph.d.-kandidater å samarbeide om artikler. Dette er problematisk, siden teamarbeid bør fremmes mellom ph.d.-kandidatene. Samarbeid mellom kandidatene er dessuten ikke noe prinsipielt forskjellig fra at de allerede samarbeider med veiledere, postdoktorer etc. Kommentarene til § 10.1 går nærmere inn på problemstillingene rundt det tilfellet at to – eller flere – ph.d.-kandidater leverer artikkelbaserte avhandlinger med felles artikler. Dette bør klarlegges nærmere i forskriften.

I §11 angis ph.d.-kandidatens meldeplikt om arbeidsresultater som har potensial for næringsmessig utnyttelse. Her må veileder(e) ha tilsvarende plikter.

Innlevering og bedømmelse

I § 12.2, 2. ledd, står det at det er hovedveilederens ansvar å gjøre fakultetet oppmerksom på at innlevering er nært forestående. Både ut fra praktiske og formelle hensyn er det mer naturlig at hovedveileder henvender seg til instituttet. Instituttet spiller en viktig rolle mht. gjennomføring og gjennomføringstid, og det er instituttet som foreslår bedømmelseskomiteen. Fakultetet ønsker derfor at dette endres til at hovedveileder orienterer instituttet.

I § 13.1, om søknad om bedømmelse, foreslår IVT-fakultetet at veileder i søknaden skal oppgi om søknaden anbefales. De fleste kandidater vil sannsynligvis levere med veilederens godkjenning, men da vil det fortsatt være mulig for kandidaten å levere uten godkjenning fra veileder.

I § 14 bør det tas inn at den sakkyndige komiteen i tillegg til å bedømme avhandlingen og disputasen, også skal bedømme prøveforelesningen.

Ifølge § 14, skal minst ett av medlemmene i bedømmelseskomiteen være uten tilknytning til institusjonen. Samtidig heter det at flertallet i komiteen skal være eksterne medlemmer. Dette synes litt uklart. Fakultetet støtter sterkt kravet om et flertall (minst to) eksterne komitémedlemmer, dette for å sikre vitenskapelig kvalitet. Fakultetet er i tillegg positive til å legge enda mer vekt på utenlandske medlemmer, noe som har stor betydning for kvalitetssikring, internasjonalisering og profilering.

IVT-fakultetet støtter muligheten for omarbeiding av avhandlingen som nå er tatt inn i § 15.2.

I § 15.4, 2. ledd, er det innført at ph.d.-kandidaten må søke for å få rette opp formelle feil i avhandlingen. Ifølge IVT-fakultetet bør det ikke være nødvendig å søke om å få rette opp formelle feil, så lenge kandidaten leverer en oversikt over rettede feil til fakultetet og komiteen samtidig med den ferdig trykte avhandlingen.

Ifølge § 16 fatter institusjonen vedtak om ph.d.-avhandlingen er verdig til å forsvares, på grunnlag av innstillingen. IVT-fakultetet ser ikke behov for at fakultetet må fatte et vedtak i tilfeller der det foreligger en enstemmig komitéinnstilling om at avhandlingen er verdig for forsvar.

Prøveforelesning og disputas

I de nasjonale retningslinjene fra UHR åpnes det for å ikke nødvendigvis ha prøveforelesning i forbindelse med disputas. I så fall skal en egen komité fastsette tema. I vårens høringsrunde kom det både positive og negative reaksjoner på dette fra instituttene ved IVT. Også i denne runden har vi fått tilbakemelding fra ett fagmiljø som ønsker en slik ordning. Fakultetets holdning har imidlertid vært at det ikke er vesentlige problemer med dagens ordning med prøveforelesning i tilknytning til disputasen, og at det er ønske om å fastholde denne praksisen ved eget fakultet.

I § 19.1, 4. ledd, står det at fakultetet avgjør om prøveforelesningen er bestått eller ikke bestått. Bedømmelseskomiteen bør ha fullmakt til å avgjøre om prøveforelesningen skal godkjennes eller ikke. Ved IVT-fakultetet er det doktorgradsutvalget og i siste instans dekanus som behandler innberetningen fra komiteen, men ingen av disse er nødvendigvis til stede på prøveforelesningen. Når det er et krav at prøveforelesningen skal være bestått før disputas kan avholdes, blir det i tillegg praktisk vanskelig å avholde prøveforelesning og disputas på samme dag.

Vedlegg:

- Høringsuttalelse fra Program for industriell økologi
- Høringsuttalelse fra Institutt for petroleumsteknologi og anvendt geofysikk
- Høringsuttalelse fra SIMLab ved Institutt for konstruksjonsteknikk

Notat

Til: Rektor

Kopi til: Forskningsutvalget NT

Fra: Fakultet for naturvitenskap og teknologi

Signatur: Prodekanus Åse Krøkje

Revisjon av NTNUs ph.d.-forskrift – Høringsuttalelse fra NT

Vi viser til notat fra rektor av 15.9.2011 om høring på utkast til revidert ph.d.-forskrift ved NTNU. Nedenfor følger høringsuttalelsen fra NT-fakultetet.

Innledende bestemmelser

NT stiller seg tvilende til formuleringen i § 2 (jf. § 12.1) om «annen godkjent faglig skolering eller kompetanse» som et alternativ til godkjent kursdel. Fakultetet ser det som ønskelig å fortsette og ha en opplæringsdel som består av kurs/emner.

Når det gjelder § 3 og avsnittet om tverrfakultære ph.d.-program, mener NT at de som sitter i programrådet ikke skal være tilfeldig valgte vitenskapelige ansatte. Det er viktig at de representerer (eller har tett tilknytning til) forskningsutvalget/doktorgradsutvalget i det fakultetet de kommer fra.

Opptak og prosjektbeskrivelse

I § 5.1 er karakterkravet fjernet og erstattet av følgende formulering:

«Fakultetet kan stille ytterligere krav til kvalifikasjoner etter kriterier som er åpent tilgjengelig og i tråd med NTNUs rekrutteringspolitikk og faglige profil.»

NT-fakultetet mener at NTNU bør ha et felles opptakskrav for ph.d.-programmene. Med tanke på gjennomstrømningstid og behovet for kvalitet i ph.d.-utdanningen, anbefaler NT sterkt at karakterkravet beholdes. I tillegg støtter fakultetet den interne arbeidsgruppas forslag om en skjerping av formuleringen om karakterkrav ved opptak. For øvrig er det et ønske at det går tydelig fram at kvalifiseringsemner fortsatt kan pålegges. Fakultetet foreslår dermed at følgende formuleringer tas inn i § 5.1:

«Søkeren skal ha en sterk faglig bakgrunn fra sitt tidligere studium. Veid gjennomsnittskarakter fra de to siste år av mastergradsstudiet eller tilsvarende utdanning (tilsvarende 120 studiepoeng) skal være lik B eller bedre sammenholdt med NTNUs

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
Realfagbygget	E-post:	Realfagbygget D1	+ 47 73 59 41 97	Gro Neergård
7491 Trondheim	postmottak@nt.ntnu.no	Høgskoleringen 5	Telefaks	
	http://www.nt.ntnu.no	7034 Trondheim	+ 47 73 59 14 10	Tlf: + 47 73596003

karacterskala.

Bachelorstudiet eller tilsvarende utdanning skal være gjennomført med en snittkarakter lik C (GPA > 2.5) eller bedre.

Søkere med svakere karakterbakgrunn vil kunne bli opptatt dersom det dokumenteres at kandidaten er særskilt egnet til en ph.d.-utdanning.

Fakultetet kan stille ytterligere krav til kvalifikasjoner etter kriterier som er åpent tilgjengelige og i tråd med NTNUs rekrutteringspolitikk og faglige profil.

Fakultetet kan stille krav om at søkere gjennomgår særskilte kurs og/eller består særskilte prøver før opptak.»

Fakultetet har tradisjon med å gjennomføre introduksjonskurs/seminar for ph.d.-kandidater ved oppstart, og ønsker å gjøre kurset obligatorisk for alle nye kandidater. Kurset arrangeres hvert semester med egne dager for norske og utenlandske ph.d.-kandidater. Tema som gjennomgås er tilsettingsforhold, etikk og redelighet i forskningen, fakultetets støttetjenester, intellektuelle rettigheter/nyskapning og studieadministrasjon.

Ifølge § 5.1 skal søknad om opptak blant annet inneholde prosjektbeskrivelse. Muligheten er imidlertid fjernet for å levere en **skisse** til prosjektbeskrivelse og utarbeide en **fullstendig** prosjektbeskrivelse innen seks måneder etter opptak. Fakultetet ønsker at dette fortsatt skal være mulig. Vi legger vekt på at kandidaten må få tid til å orientere seg i litteraturen ("state of the art") på sitt forskningsfelt. Det krever tid for at forskningsplanen skal modnes.

Vi foreslår derfor å ta inn igjen følgende avsnitt, etter oversikten over hva søknaden skal inneholde:

«Ved søknad om opptak kan kandidaten levere skisse til prosjektbeskrivelse i samarbeid med hovedveileder, men det skal da utarbeides en fullstendig prosjektbeskrivelse innen seks måneder etter opptak.»

Forskriftsutkastet tar for seg minimumskrav til omfang på grunnutdanning (§ 5.1), hvor mye tid som kan gjenstå av forskningsprosjektet (§ 5.1, jf. § 5.4) og bruk av tidligere arbeider (§ 10.2). Noe som ikke nevnes direkte, er om det skal være adgang til å ta opp kandidater som allerede har en ph.d.-grad. Det bør vurderes om dette skal være mulig, og om det skal inn i forskriften.

Når det gjelder § 5.6 (Avslutning før avtalt tid), ser vi at "frivillig avslutning" kan forveksles med kandidater som fullfører/disputerer før normert tid. Vi foreslår derfor at begrepet erstattes med for eksempel "frivillig avbrudd".

Veiledning

I § 7.1, siste ledd, står det at tvister om veileders og kandidats faglige rettigheter kan bringes inn av partene til behandling og avgjørelse ved *institusjonen*. "Institusjonen" oppfattes her som et for vidt begrep, og vi foreslår at det konkretiseres med for eksempel "fakultetet".

Når det gjelder nytt punkt § 7.2 (Veiledningens innhold) reageres det på framstillingen om at veileder har plikter og kandidaten rettigheter. Det bør gå klart fram at kandidaten også har forpliktelser, noe som for eksempel kan synliggjøres ved at andre avsnitt skrives om som følger:

”Kandidaten plikter å orientere veileder om framdriften i arbeidet og vurdere den i forhold til prosjektbeskrivelsens fremdriftsplan, jf. § 5.1.”

Opplæringsdelen

Ifølge § 8.1, 1. ledd, skal ph.d.-utdanningen være lagt opp slik at den skal kunne fullføres innenfor normert tidsramme. Det kan bemerkes at dette kan være problematisk når studietiden som hovedregel er lengre.

Ifølge § 8.1, 3. ledd, fastsetter fakultetet hvilke elementer som kan inngå i opplæringsdelen, krav til dokumentasjon og kriterier for bestått prøve til eksamen. Et felles krav til emnenivå nevnes ikke, noe som ser ut til å bety at det er fritt fram for emner på masternivå (eller lavere). Det nevnes heller ikke noe krav til studieplanfestede emner. Det felles karakterkravet er i tillegg fjernet.

Når det gjelder karakterkravet, står det i kommentarene at en praktisk løsning vil være å benytte karakteren *bestått/ikke bestått*. Er det tenkt at *bestått* skal tilsvare E eller bedre? Vil det være opp til hvert enkelt fakultet å definere hva *bestått* skal tilsvare?

Lager (enkelte av) fakultetene egne regler som krever at kandidaten må ha B, eventuelt at *bestått* skal tilsvare B, vil det bli variasjoner mellom fakultetene. Dette kan gjøre det vanskelig for kandidatene å få godkjent emner fra andre fakulteter enn sitt eget. Samtidig vil praktiske vanskeligheter med godkjenning av emner fra eksterne institusjoner bestå.

Uten et minimumskrav, kan det være grunn til å frykte at kvaliteten i ph.d.-studiet vil forringes. NT mener at dagens krav med B eller bedre på hvert emne bør opprettholdes.

NT ønsker at felles minimumskrav til studiepoeng pr. emnenivå (eventuelt også studieplanfestede emner) og karakter (eventuelt felles definisjon av hva *bestått/ikke bestått* skal tilsvare på NTNUs karakterskala), må være presisert i NTNUs felles forskrift. Dette for å sikre kvalitet, felles praksis og likebehandling i ph.d.-studiet ved NTNU.

NT støtter for øvrig at minimumskravet til antall studiepoeng i opplæringsdelen fortsatt skal være 30 (§ 8.1, 4. ledd). Fakultetet ønsker å beholde kravet til studieplanfestede ph.d.-emner, men foreslår at det i stedet åpnes for unntak ved at opplæringsdelen som *hovedregel* skal bestå av minst 20 studiepoeng på ph.d.-nivå.

NT ber derfor om at følgende avsnitt tas inn i forskriften:

”Av de 30 studiepoeng som utgjør opplæringsdelen av ph.d.-utdanningen, skal 20 studiepoeng som hovedregel bestå av (studieplanfestede) emner på ph.d.-nivå.

For at opplæringsdelen skal regnes som godkjent, skal emnene være bestått med karakteren B eller bedre sammenholdt med NTNUs karakterskala.”

Rapportering

Det bør vurderes å ta inn i § 9 at kandidatens framdriftsrapport er konfidensiell og ikke skal sendes via veileder. Dette for å sikre at kandidaten føler seg friere til å rapportere eventuelle problemer i veilederforholdet.

Innlevering og bedømmelse

I § 12.2, 2. ledd, står det at det er hovedveilederens ansvar å gjøre fakultetet oppmerksom på at innlevering er nært forestående. Det er mer naturlig, i alle fall ved NT-fakultetet, at hovedveileder henvender seg til instituttet, siden det formelt er instituttet som foreslår bedømmelseskomiteen. Fakultetet ber derfor om at dette endres til at hovedveileder orienterer institutt/fakultet, eventuelt institusjon.

I § 13.1, om søknad om bedømmelse, foreslår NT-fakultetet at veileder i søknaden skal oppgi om søknaden anbefales. De fleste kandidater vil sannsynligvis levere med veilederens godkjenning, men dette gir rom for at kandidaten kan levere uten godkjenning fra veileder.

I § 14 bør det tas inn at den sakkyndige komiteen i tillegg til å bedømme avhandlingen og disputasen, også skal bedømme prøveforelesningen.

Ifølge § 14, skal minst ett av medlemmene i bedømmelseskomiteen være uten tilknytning til institusjonen. Samtidig heter det at flertallet i komiteen skal være eksterne medlemmer. I og med at komiteen skal ha minst tre medlemmer, synes dette å være selvmotsigende. Fakultetet anbefaler sterkt at kravet om minst to komitémedlemmer uten tilknytning til NTNU bør beholdes. Dette for å sikre vitenskapelig kvalitet. Fakultetet er i tillegg positive til å legge enda mer vekt på utenlandske medlemmer, noe som har stor betydning for kvalitetssikring, internasjonalisering og profilering. NT mener også at 1. opponenten primært skal ha tilhørighet til et utenlandsk universitet.

Fakultetet ber videre om at det presiseres i forskriften at det utenlandske komitémedlemmet skal sammenligne avhandlingen med nivået i sitt hjemland. Dette har større nytteverdi enn en generell sammenlikning med nivået ”internasjonalt” slik det praktiseres i dag (på sensurskjemaet).

”Det utenlandske medlemmet skal på sensurskjemaet sammenligne nivået på den foreliggende avhandlingen med det generelle nivå på doktorgradsavhandlinger på tilsvarende fagområde i sitt hjemland”

I § 14, nest siste avsnitt, står det at Fakultetet kan, når det er påkrevd, oppnevne et settemedlem til bedømmelseskomiteen. Vi ønsker en definisjon på hva som ligger i begrepet ”settemedlem”.

NT-fakultetet støtter muligheten for omarbeiding av avhandlingen som nå er tatt inn i § 15.2. Når det gjelder andre avsnitt, der fristen for omarbeiding er satt til 3 måneder, ønsker fakultetet en presisering av at dette betyr tre måneder, ikke tre månedesverk.

I § 15.4, 2. ledd, er det innført at ph.d.-kandidaten må søke for å få rette opp formelle feil i avhandlingen. Ifølge NT-fakultetet bør det ikke være nødvendig å søke om å få rette opp formelle feil, så lenge arbeidet er godkjent for forsvar, og kandidaten leverer en oversikt over rettede feil til fakultetet og komiteen samtidig med den ferdig trykte avhandlingen

Ifølge § 16 fatter institusjonen vedtak om ph.d.-avhandlingen er verdig til å forsvares, på grunnlag av innstillingen. NT-fakultetet ser ikke behov for at fakultetet må fatte et vedtak i tilfeller der det foreligger en enstemmig komitéinnstilling om at avhandlingen er verdig for forsvar.

Prøveforelesning og disputas

I § 19.1, 4. ledd, står det at fakultetet avgjør om prøveforelesningen er bestått eller ikke bestått. Bedømmelseskomiteen bør ha fullmakt til å avgjøre om prøveforelesningen skal godkjennes eller ikke. Ved NT-fakultetet er det forskningsutvalget som behandler innberetningen fra komiteen, men ingen av disse er nødvendigvis til stede på prøveforelesningen. NT ønsker i tillegg at det fortsatt skal være mulig å avholde prøveforelesning samme dag som disputas. Skal fakultetet fatte vedtak angående prøveforelesning, betyr det i praksis at prøveforelesning og disputas ikke kan foregå på samme dag, siden det er krav til at prøveforelesningen skal være bestått før disputas kan avholdes.

Notat

Til:	Rektor
Kopi til:	Nina Irene Gunnerud Berg
Fra:	Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse

Revisjon av NTNUs ph.d.-forskrift - Høringssvar fra Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse.

Vi viser til høringssak fra Rektor av 15.09.11. SVT-fakultetet vil svare på Rektors bestilling ved å kommentere enkelte punkter både i selve forslaget til ny ph.d.-forskrift og i det medfølgende kommentarnotatet.

Generelt synes vi utkastet til revidert ph.d.-forskrift for NTNU er godt. De fleste endringene som er foreslått representerer forbedringer i forhold til gjeldende forskrift. Vi vil imidlertid påpeke følgende:

- I gjeldende forskrift står det i den innledende teksten en henvisning til studieforskriftens §§ 2, 10, 12, 23 nr. 3, 24-30, 32-40, 42 og 44, som også gjøres gjeldende for doktorgrads-utdanningen. Disse paragrafene er i hovedsak relatert til emner, eksamensform, klage på sensur etc.

Vi stiller spørsmål om grunnen til at disse er utelatt fra utkastet til revidert forskrift.

- I omtalen av § 5.1 *Vilkår for opptak*, 1. ledd i kommentarnotatet stilles det spørsmål om opptaksgrunnlaget bør spesifiseres nærmere ved å definere antall studiepoeng (120 sp) i mastergraden. I utkastet til ny forskrift er det heller ikke tatt med konkrete karakterkrav, tilsvarende kravene i gjeldende forskrift (“veid gjennomsnittskarakter siste 2 år av masterstudiet eller tilsvarende utdanning som er lik B eller bedre sammenholdt med NTNUs karakterskala”).

Fakultetet ønsker at forskriften er mest mulig konkret når det gjelder krav til og nivå på opptaksgrunnlaget. For å ivareta at internasjonalt høyt anerkjente mastergrader kan ha lavere normert belastning enn 120 studiepoeng bør en ta inn en formulering om at det i

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	E-post: postmottak@svt.ntnu.no http://www.ntnu.no	Bygg 1, nivå 4, NTNU Dragvoll	+47 73 59 19 00 Telefaks +47 73 59 19 01	Siw Katrin Berg Tlf: +47 73 59 66 10

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandleren ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

enkelte tilfeller, etter en konkret vurdering, kan gis opptak. Vi ønsker også å opprettholde krav om B som veid gjennomsnittskarakter for opptak.

Det fastslås i kommentarnotatet at erfaringsbasert (norsk) mastergrad på 90 studiepoeng ikke gir grunnlag for opptak til ph.d. ved NTNU.

SVT-fakultetet mener at denne presiseringen må tas inn i forskriften. Denne presiseringen er, så vidt vi vet, ikke nedfelt i noe annet dokument.

- SVT-fakultetet mener det i § 5.5 om *avtaleperiode* er uklar begrepsbruk. Hva menes med begrepet “opptaksperiode”?

Med vennlig hilsen

Jan Morten Dyrstad
Dekanus

Åse Berg
seksjonssjef

Notat

Til: Thor Bjørn Arlov

Kopi til:

Fra: Vitenskapsmuseet

Revisjon av NTNUs ph.d.-forskrift - Høring

Det vises til notat fra Rektor av 15.09. 2011 vedrørende høring knyttet til revisjon av NTNUs ph.d.-forskrift.

NTNU Vitenskapsmuseet har ikke formelt ansvar for ph.d.-utdanning, men er aktive deltakere i ph.d.-undervisning, tilsetter ph.d.-stipendiater og har forskere som er veiledere for ph.d.-kandidater både internt og eksternt. Vi har kun noen få generelle kommentarer til høringssaken.

NTNU Vitenskapsmuseet støtter forslaget som er lagt tett opp til den nasjonale forskriften både når det gjelder struktur og innhold. Dette skaper forutsigbarhet både for kandidatene og veilederne. Universitetsmuseene ivaretar flere fagområder som i liten grad finnes ved fakultetene. Våre fagmiljø er små, og er avhengige av nasjonalt samarbeid omkring ph.d.-veiledning og -utdanning. Dette er organisert både gjennom veiledningsavtaler for den enkelte kandidat og nasjonale forskerskoler. Forskrifter som i størst mulig grad er sammenfallende nasjonalt, vil styrke et slikt gjensidig samarbeid omkring ph.d.-utdanning og -veiledning.

Forslaget åpner på noen områder for lokale tilpasninger/praksis ved fakultetene. For eksempel § 5 Opptak: *.....Fakultetet kan stille ytterligere krav til kvalifikasjoner etter kriterier som er åpent tilgjengelig og i tråd med NTNUs rekrutteringspolitikk og faglige profil...* I slike tilfeller er det viktig med forutsigbarhet. Stipendiater kan tilsettes ved eksterne institusjoner samt Vitenskapsmuseet. I tilsettingsprosessen har vi et ansvar for at kandidatene som innstilles og tilbys stillingen, er kvalifisert for opptak til det respektive ph.d.-programmet, og da er det viktig at slike spesielle fakultetskrav er godt kommunisert.

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	E-post: post@vm.ntnu.no http://www.ntnu.no	Erling Skakkes gt. 47	+47 73 59 21 45 Telefaks +47 73 59 22 23	Solveig Bakken Tlf: +47 73 59 21 47

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandleren ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.